

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI BÜTÇELERİNDE
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ İÇİN TEFRİK EDİLEN ÖDENEKLERİN
ÖZEL HESABA AKTARILARAK KULLANIMI, MUHASEBELEŞTİRİLMESİ İLE
ÖZEL HESABIN İŞLEYİŞİNE İLİŞKİN
ESAS VE USULLER**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Esas ve Usuller, yükseköğretim kurumları bütçelerinde bilimsel ve teknolojik araştırma hizmetleri için tefrik edilen bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödeneklerin proje özel hesabına aktarılması, kullanımı, kayıt ve muhasebeleştirilmesi ile izlenmesi ve denetiminde uygulanacak esas ve usulleri belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Esas ve Usuller, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle eklenen Ek 28 inci madde hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Esas ve Usullerde geçen;

a) Bilimsel Araştırma Projesi: Tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime evrensel veya ulusal ölçülerde katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen bilimsel içerikli, yükseköğretim kurumu içi ve/veya dışı, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilecek projeler ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma alt yapısını geliştirme projelerini,

b) Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu: Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik hükümleri gereğince bilimsel araştırma projelerinin kabulü, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve izlenmesi amacıyla oluşturulan komisyonu,

c) Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi: Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonunun sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesi, bütçe ödeneklerinin özel hesaba aktarılması ve özel hesaba ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesinden sorumlu birimi,

ç) Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi Koordinatörü: Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Biriminin faaliyetlerinin yükseköğretim kurumu adına yürütülmesinden sorumlu, üst yönetici tarafından belirlenen ve üst yöneticiye karşı sorumlu kişiyi,

d) Gerçekleştirme Görevlisi: Harcama yetkilisi tarafından belirlenen kişiyi ya da kişileri,

e) Harcamaların Tasnifi: Özel hesaba aktarılan tutarlardan yapılan harcamaların analitik bütçe sınıflandırmasının ekonomik kodlama sistemine uygun olarak izlenmesini,

f) Harcama Yetkilisi: Bilimsel araştırma projeleri koordinasyon birimi koordinatörünü,

g) Harcama Yetkilisi Mutemedi: Mal ve hizmet alımları için özel hesaptan avans kullanılmak üzere harcama yetkilisi tarafından her bir proje için belirlenen kişi ya da kişileri,

h) Muhasebe Birimi: Yükseköğretim kurumlarında muhasebe işlemlerinin yürütüldüğü birimi,

ı) Muhasebe Yetkilisi: Muhasebe biriminin yönetiminden ve yetkili mercilere hesap vermekten sorumlu yetkiliyi,

i) Özel Hesap: Yükseköğretim kurumları bütçelerinde bilimsel ve teknolojik araştırma hizmetleri için öz gelir ve hazine yardımı karşılığı olarak tefrik edilen bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödeneklerin, ilgisine göre (05) veya (07) ekonomik kodlarından tahakkuka bağlanmak suretiyle aktarıldığı kamu bankalarının birinde açtırılan proje özel hesabını,

j) Proje Yürütücüsü: Projeyi teklif eden, hazırlanmasından ve yürütülmesinden sorumlu olan öğretim üyeleri ile doktora, tıpta uzmanlık ya da sanatta yeterlilik eğitimini tamamlamış araştırmacıları,

k) Yükseköğretim Kurumu: Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitülerini, ifade eder.

Genel ilkeler

MADDE 4- (1) Bilimsel araştırma projelerinin özel hesaptan yürütülmesinde aşağıdaki ilkelere uyulur:

a) Bilimsel araştırma projelerine ilişkin olarak yükseköğretim kurumları bütçelerinde tefrik edilen ödeneklerden, bütçelerine gider kaydı yapılmak suretiyle mal ve hizmet alınamaz, ödeme yapılamaz. Söz konusu harcamalar, özel hesaptan gerçekleştirilir.

b) Özel hesaba aktarılan tutarlar ve projelere ilişkin giderler, yükseköğretim kurumları bütçe ve faaliyet gelir-giderleriyle ilişkilendirilmeksizin, emanet hesaplarda izlenir.

c) Özel hesaba aktarılan tutarlardan yapılan harcamalar, analitik bütçe sınıflandırmasının ekonomik kodlama sistemine uygun olarak tasnif edilir ve yükseköğretim kurumu kayıtlarında izlenir.

ç) Özel hesaptan yapılacak mal ve hizmet alımlarında, 01/12/2003 tarihli ve 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümleri uygulanır.

d) Bilimsel araştırma proje tekliflerinin değerlendirilmesi, kabulü, desteklenmesi, bunlara ilişkin hizmetlerin yürütülmesi, izlenmesi, sonuçlarının değerlendirilmesi ve kamuoyuna duyurulması ile bu Esas ve Usullerde düzenleme bulunmayan hallerde Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik ve Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar hükümleri uygulanır.

e) Özel hesaba aktarılan tutarlar, yükseköğretim kurumlarının Strateji Geliştirme Birimlerinde açılmış bulunan diğer banka hesapları ile ilişkilendirilmez.

Bütçe ödeneklerinin özel hesaba aktarılması

MADDE 5- (1) Yükseköğretim kurumları bütçelerinde bilimsel ve teknolojik araştırma hizmetleri için tefrik edilen bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödenekler, proje özel hesabına aktarılmak suretiyle kullanılır. Söz konusu ödenekler, “05- Cari Transferler”, “07- Sermaye Transferleri” ekonomik kodlarına ve söz konusu ekonomik kodlardan tahakkuka bağlanmak suretiyle de proje özel hesabına aktarılır. Ödeneklerin aktarılmasında aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yükseköğretim kurumları bütçelerinde bilimsel araştırma projelerine ilişkin olarak “03- Mal ve Hizmet Alımları” ekonomik kodunda yer alan ödenekler, “05.3- Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler” ekonomik koduna; “06- Sermaye

Giderleri” ekonomik kodunda yer alan ödenekler ise “07.1- Yurtiçi Sermaye Transferleri” ekonomik koduna fonksiyon değişikliği yapılmaksızın aktarılır.

b) Anılan transfer tertiplerine aktarılacak tutarlar, serbest bırakılan ödenekler, öz gelir gerçekleştirmeleri ile bilimsel araştırma projeleri komisyonunca belirlenen bilimsel araştırma projelerinin kaynak ihtiyaç planları doğrultusunda belirlenir.

c) Öz gelir karşılığı bilimsel araştırma projelerine ilişkin olarak önceki yıldan devreden finansman fazlası tutarlar ile yılı bütçelerinin (B) işaretli cetvelinde belirlenen tahmini tutarlar üzerinde gerçekleşen gelir fazlası tutarlar ilgisine göre (05.3) veya (07.1) ekonomik kodlarına ödenek olarak eklenir ve buradan özel hesaba aktarılır.

ç) Bilimsel araştırma projelerine ilişkin olarak yıl içerisinde meydana gelen ödenek artışları, ilgisine göre “05.3- Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler” ve “07.1- Yurtiçi Sermaye Transferleri” ekonomik kodlarına kaydedilir buradan da özel hesaba aktarılmak suretiyle kullanılır.

d) Yılı yatırım programında “Proje etüdü DPT Müsteşarlığı tarafından onaylandıktan sonra harcama yapılacaktır.” ifadesi bulunan bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödenekler, proje etüdü DPT Müsteşarlığı tarafından onaylanmadıkça özel hesaba aktarılamaz ve kullanılamaz.

e) Özel hesaba aktarılan ödeneklerin proje bazında harcama durumu ve hesap özeti her yıl Eylül ve Aralık aylarının son haftasında DPT Müsteşarlığına gönderilir.

f) Özel hesaba aktarılan tutarlardan yapılan harcamalar, analitik bütçe sınıflandırmasının ekonomik kodlama sistemine uygun olarak her yılın Ağustos ve Aralık ayı sonu itibarıyla, takip eden ayın ilk haftasında Maliye Bakanlığına gönderilir.

Özel hesaptan yapılacak harcamalar

MADDE 6- (1) Özel hesapta izlenen tutarlar, proje süresi ile sınırlı olmak üzere çalıştırılacakların harcamaları, yolluk, hizmet alımları, tüketim malları ve malzeme alımları, demirbaş alımları, makine ve teçhizat alımları ile bilimsel araştırma projeleri için gerekli diğer giderleri karşılamak üzere kullanılır.

(2) Onaylanan proje planlarında personel çalıştırılması öngörülmediği sürece, bilimsel araştırma projelerinde özel hesaptan personel çalıştırılmaz, bu amaçla herhangi bir ödeme yapılamaz. Yılı Yatırım Programında yer alan Rektörlük Bilimsel Araştırmaları isimli projeler için ilgili üniversitelerin Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonlarınınca, diğer projeler için ise DPT Müsteşarlığınca yapılacak yıllık değerlendirmeler sonucuna göre projelerde personel çalıştırılabilir. Ancak, proje onaylarında personel çalıştırılması öngörülmüş olsa bile ilgili mevzuatına göre verilecek personel çalıştırma izinlerinde belirtilen sayı, süre ve tutarları geçmemek kaydıyla projelerde personel çalıştırılması mümkün olabilecektir. İlgili mevzuatı gereğince yapılması gereken zorunlu ödemeler, toplam proje maliyeti içinde kalmak kaydıyla ödenebilir.

(3) Bir önceki yılın Yatırım Programında yer alıp, Yılı Yatırım Programında yer almayan projelerin özel hesaba aktarılan tutarlarından kullanılamayanlar, Yılı Yatırım Programında teknolojik araştırma sektöründe yer alan projelere Rektörlük onayı ile aktarılabilir ve DPT Müsteşarlığına aktarmayla ilgili bilgi verilir.

Özel hesabın kullanımı ve işleyişi

MADDE 7- (1) Özel hesaba aktarılan tutarlardan yapılan harcamalar ve verilen avanslar bilimsel araştırma projeleri koordinasyon birimince öz gelir ve hazine yardımı karşılığı ayrımı yapılarak, analitik bütçe sınıflandırmasının ekonomik kodlama sistemine uygun olarak dört düzeyli kaydedilir ve izlenir.

(2) Bilimsel araştırma projelerinin finansman değişiklikleri ile söz konusu projelerin toplam maliyetini değiştirecek kaynak geçişleri; yılı yatırım programında yer alan hazine yardımı karşılığı bilimsel araştırma projeleri için Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar hükümleri, diğerlerinde ise bilimsel araştırma projeleri komisyon kararları çerçevesinde gerçekleştirilir.

(3) Gerçekleştirme görevlisinin imzasını müteakip tahakkuk eden bilimsel araştırma projelerine ilişkin giderler, harcama yetkilisinin muhasebe birimine, muhasebe yetkilisinin de bankaya vereceği talimat üzerine özel hesaptan ödenir.

Ön ödeme ve mahsup işlemleri

MADDE 8- (1) Ön ödeme limitleri, yılı merkezi yönetim bütçe kanununda iller için belirlenen parasal limitin altı katına kadar yükseköğretim kurumu tarafından belirlenir. Her bir harcama yetkilisi mutemedi aldığı avanstan harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri en çok bir ay, açılan kredilerden harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ise en çok üç ay içerisinde muhasebe birimine vermekle yükümlüdür.

(2) Harcama yetkilisi mutemedi işin tamamlanmasından sonra veya mali yılın sonunda bu sürelerin dolmasını beklemeksizin avans veya kredi artığını iade etmek, henüz mahsubunu yaptırmadığı harcamalara ait belgeleri vermek ve varsa artan parayı muhasebe birimine iade etmek suretiyle mahsup işlemini gerçekleştirmek zorundadır. Bu şekilde mahsup işlemi yapılmadıkça aynı iş için yeniden avans verilemez, kredi açılmaz.

(3) Önceki yıllarda açılmış akreditiflere ilişkin kredi artıkları ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunur. Devredilen kredi artıklarının karşılığı, yükseköğretim kurumu bütçesinin bilimsel araştırma projelerinin ilgili tertiplerine ödenek kaydolunur, özel hesapla hiçbir şekilde ilişkilendirilmez. Ancak, akreditif karşılığı ödenek kaydedilen tutarın alım maliyetini karşılamaması halinde, ilave maliyet özel hesaptan ödenir.

(4) Aldıkları avansın mahsubunu yapmayan harcama yetkilisi mutemetleri hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Muhasebeleştirme işlemleri ve belgeleri

MADDE 9- (1) Emanet hesaplardan yapılan tüm işlemlerde Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği eki muhasebe işlem fişi, muhasebeleştirme belgesi olarak kullanılır. Muhasebeleştirme belgelerinin ekine harcama belgelerinin asılları eklenir.

(2) Satın alınan dayanıklı taşınır, Taşınır Mal Yönetmeliği gereğince taşınır işlem fişi düzenlenerek yükseköğretim kurumu envanterine alınır ve söz konusu taşınır, bunları kullanacak proje yürütücüsüne ya da belirleyeceği kişiye zimmetlenir. Tüketime yönelik mal ve malzemeler ise doğrudan proje yürütücüsünün kullanımına tahsis edilir.

Harcama belgeleri ve muhafazası

MADDE 10- (1) Bilimsel araştırma projeleri kapsamında yapılan harcamaların belgelendirilmesinde Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümleri kıyasen uygulanır. Bilimsel araştırma projeleri ile ilgili her türlü işlem ve harcamalara ilişkin belgeler, ilgili yükseköğretim kurumunda genel hükümlere göre muhafaza edilir ve denetime hazır halde bulundurulur.

Özel hesap dönemi ve devir

MADDE 11- (1) Özel hesabın dönemi takvim yılıdır.

(2) Özel hesaba aktarılan tutarlardan herhangi bir bilimsel araştırma projesine ayrılan tutarın kullanım imkanının kalmaması halinde, söz konusu tutarlar diğer bilimsel araştırma projelerinin finansmanında kullanılabilir.

(3) Dönem sonu itibariyle özel hesapta kalan tutarlar, ilgili yükseköğretim kurumu bütçesi ile ilişkilendirilmeksizin ertesi yıla devreder.

(4) Kullanılmayan ve ertesi yıla devreden tutarların bilimsel araştırma projeleri ile ilişkilendirilmesinde, bu Esas ve Usullerin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Sorumluluk

MADDE 12- (1) Yükseköğretim kurumu üst yöneticisi, bu Esas ve Usuller çerçevesinde özel hesabın işleyişinden, kaynakların verimli ve etkin bir şekilde kullanılması hususunda gerekli tedbirlerin alınmasından sorumludur.

(2) Harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi, muhasebe yetkilisi, proje yürütücüsü ile bunların dışında kalan ihale komisyonu, muayene ve kabul komisyonu gibi komisyonlarda görevli diğer personel, yükseköğretim mevzuatı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mali mevzuat hükümleri çerçevesinde sorumludur.

Denetim

MADDE 13- (1) Bu Esas ve Usuller kapsamında yapılan harcamalar projelerin tabii olduğu mevzuat ve 5018 sayılı Kanuna göre denetlenir. Yapılan denetimler neticesinde, Türk Ceza Kanunu açısından suç teşkil eden fiillerin tespiti halinde ilgililer hakkında yükseköğretim kurumu tarafından genel hükümlere göre işlem yapılır.

(2) Bu Esas ve Usuller kapsamında yapılan harcamalar Sayıştay denetimine tabidir.

Yetki

MADDE 14- (1) Bu Esas ve Usullerin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve gerektiğinde düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Esas ve Usuller, 1/1/2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere imzalandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Esas ve Usulleri, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve yükseköğretim kurumu Rektörleri yürütür.

(İmza)
Yusuf Ziya ÖZCAN
YÖK Başkanı

(İmza)
Kemal MADENOĞLU
DPT Müsteşarı

(İmza)
Naci AĞBAL
Maliye Bakanlığı Müsteşarı